

Onderzoek Flora- en faunawet Katingerveld Balkbrug, gemeente Hardenberg

Definitief

Opdrachtgever:

Gemeente Hardenberg
De heer J.F. van den Adel
Postbus 500
7770 BA Hardenberg
T 0523-289111
F 0523-266070
I www.hardenberg.nl

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
Postbus 53
7470 AB Goor
Tel.: 0547 - 263515 Fax: 0547 - 263315
e-mail: info@eelerwoude.nl
<http://www.eelerwoude.nl>

Project nr. 3454

<i>Opgesteld door</i>	<i>Gecontroleerd</i>	<i>Datum</i>
Diliana Welink	Gerard Lubbers	15-12-2008

INHOUDSOPGAVE

1. VERKENNEND ONDERZOEK UITBREIDING BEDRIJVENTERREIN	2
1.1 Aanwezigheid van beschermde soorten beoordeeld	2
1.2 Gebiedsbeschrijving	2
1.3 Beleidskader	2
1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen	3
2. ONDERZOEK NAAR BESCHERMDE SOORTEN	4
2.1 Gebied eenmalig bezocht	4
2.2 Geen beschermde plantensoorten aangetroffen	4
2.3 Geen vaste verblijfplaatsen fauna	5
3. CONCLUSIES EN ADVIES	7
3.1 Op meeste beschermde soorten geen effecten te verwachten	7
3.2 Functie plangebied voor kerkuil, das en kleine modderkruiper onduidelijk; nader onderzoek noodzakelijk	7
3.3 Inrichting en EVZ	7
3.4 Afbakening	8

LITERATUURLIJST

BIJLAGE: FLORA- EN FAUNAWET

1. VERKENNEND ONDERZOEK UITBREIDING BEDRIJVENTERREIN

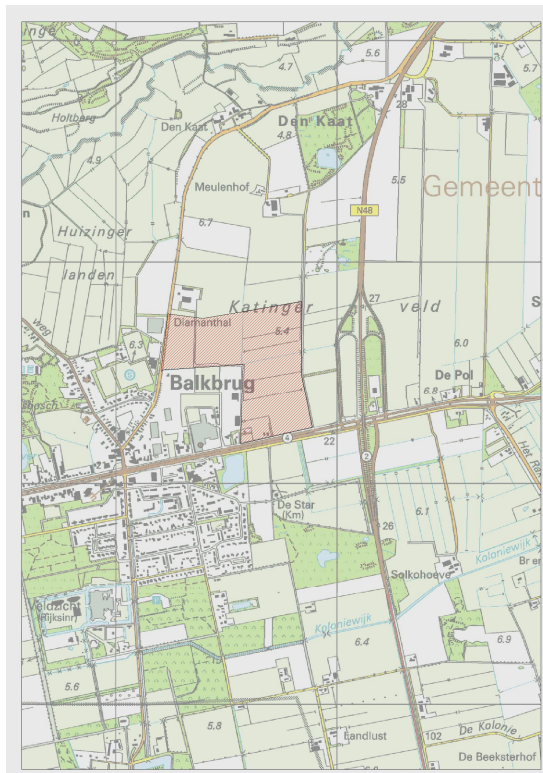
1.1 Aanwezigheid van beschermde soorten beoordeeld

De gemeente Hardenberg wil door middel van een bestemmingsplanwijziging de ontwikkeling van een bedrijventerrein mogelijk maken ten noordoosten van Balkbrug. In verband hiermee heeft de gemeente Eelerwoude gevraagd een verkennend onderzoek ('quick-scan') uit te voeren in het kader van de Flora- en faunawet.

Met dit onderzoek wordt een beeld verkregen van de aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen. De ligging van het plangebied is aangegeven in figuur 1. Op 26 november 2008 heeft mevrouw D. Welink het plangebied onderzocht. Zij is ecologisch adviseur bij Eelerwoude.

1.2 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied ligt ten westen van de afrit 'Balkbrug' van de N48 en sluit aan op het bestaand industrieterrein langs de N377. In het westen grenst het aan de Hoogeveenseweg, in het noorden aan intensief beheerde graslanden. Het plangebied bestaat uit akkers en graslanden met tussenliggende slootjes. Tussen het plangebied en de N48 ligt een Ecologische verbindingzone (EVZ). Deze is ongeveer 2 jaar geleden ingeplant met bos. Ten zuidwesten van het plangebied, aan de N377, staat een woning met schuur en verhard opslagterrein.

Figuur 1. Ligging plangebied (rood gearceerd)

1.3 Beleidskader

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet voorziet in de bescherming van een aantal planten- en diersoorten en gaat hierbij uit van het 'nee, tenzij'-beginsel. Centraal hierbij staat de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving. Samengevat kan worden gesteld dat alle vogels, zoogdieren, amfibieën en reptielen en een aantal, meest zeldzame planten, vlinders, libellen, vissen en ongewervelden beschermd zijn.

In de praktijk betekent dit dat bepaalde handelingen ten aanzien van dieren en planten slechts onder strikte voorwaarden mogelijk zijn. De Flora- en faunawet heeft in die zin dan ook de nodige consequenties bij ruimtelijke ontwikkelingen. Over het algemeen vormt de aanwezigheid van beschermde soorten geen belemmering voor doorgang of uitvoering van projecten. Het is echter wel van belang dat op een juiste wijze en met de nodige zorgvuldigheid gehandeld wordt, om individuen en populaties van beschermde (vaak zeldzame) soorten duurzaam te kunnen laten voortbestaan. Wanneer maatregelen op het juiste tijdstip (tijd van het jaar) en op de juiste wijze worden uitgevoerd, wordt schade over het algemeen voorkomen. Voor een nadere toelichting op de Flora- en faunawet wordt verwezen naar bijlage I.

EHS

Langs de N48 ligt een robuuste ecologische verbindingszone (REVZ). Volgens het Natuurgebiedsplan van de provincie zijn de natuurdoelen voor deze zone vergroting van het oppervlak bos aansluitend bij de bestaande bosgebieden, ontwikkeling van bloemrijk grasland, heide en vennen. Voor EVZ's geldt geen apart beschermingsregime.

1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen

De inrichting van het plangebied is bij het opstellen van dit rapport nog niet bekend. Om in het kader van dit verkennende onderzoek te komen tot een effectenbeoordeling wordt er van uitgegaan dat het totale projectgebied wordt ingericht als bedrijventerrein.

2. ONDERZOEK NAAR BESCHERMDE SOORTEN

2.1 Gebied eenmalig bezocht

Veldonderzoek

Het veldonderzoek was verkennend van aard, waarbij aan de hand van terreintypen en diersporen een beeld is verkregen van aanwezige beschermde planten- en diersoorten. Door het tijdstip van het veldbezoek (26 november 2008) waren de mogelijkheden tot het waarnemen van beschermde soorten beperkt.

Literatuuronderzoek

Naast de informatie die verkregen is door middel van het veldbezoek is gebruik gemaakt van bestaande literatuurbronnen. Het gaat hierbij om gegevens uit onderzoeken, actuele verspreidings- en ecologische atlassen. De gebruikte bronnen zijn opgenomen in de literatuurlijst.

2.2 Geen beschermde plantensoorten aangetroffen

Binnen het plangebied liggen enkele intensief beheerde akkers en graslanden. De akkers waren in 2008 in gebruik voor maïs- en graanteelt. Op de akkers groeien diverse zeer algemeen voorkomende kruiden als kleine veldkers en gewone vogelmuur. Tussen de percelen liggen slootjes. Een aantal hiervan was kort voor het veldbezoek geschoond. In het water waren kwelverschijnselen aanwezig (kwelvlies, 'roest'). De graslanden zijn ingezaaid met raaigras. Op een walletje langs de woning staan diverse gecultiveerde soorten en enkele zwarte elzen.

Volgens het Basisrapport Hardenberg (St. Biodiversiteit Hardenberg) komen in en direct rond het gebied geen kwelsoorten voor of soorten van de Rode lijst.

Beschermde soorten of soorten van de Rode lijst worden hier gezien het intensieve landbouwkundige gebruik niet verwacht. De voor deze soorten geschikte groeiplaatsen ontbreken. Van negatieve effecten op

beschermde soorten door de ontwikkeling van een bedrijventerrein is geen sprake.

Foto 1. Plangebied gezien vanaf de N377.

Foto 2. Plangebied gezien vanaf de Hoogeveensche weg.

Foto 3. Graslanden in noorden van plangebied.

Foto 4. Slootje in plangebied.

2.3 Geen vaste verblijfplaatsen fauna

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn enkele (sporen van) vogelsoorten in het plangebied waargenomen: kraai, houtduif, blauwe reiger en torenvalk. Het gebied is geschikt broedgebied voor weinig kritische weidevogels als scholekster en Kievit. Er zijn geen nesten aanwezig van vogelsoorten die jaarrond van hun verblijfplaats gebruik maken zoals roofvogels, uilen en spechten. In Den Kaat is een bewoond nest van een kerkuil aanwezig (www.nwgdereest.nl). De exacte nestlocatie kon bij navraag bij de plaatselijke vogelwerkgroep helaas (nog) niet worden achterhaald. Het leefgebied van de kerkuil omvat enkele tientallen hectares en bestaat bij voorkeur uit half-open tot open terrein. Het plangebied vormt in die zin een geschikt foerageerbiotoop. Door de ontwikkeling van het bedrijventerrein wordt het plangebied als potentieel foerageergebied voor de kerkuil ongeschikt. Of en zo ja, welk effect dit heeft op de functionele leefomgeving van de kerkuil is sterk afhankelijk van de nestlocatie en de afstand tot het plangebied. Negatieve effecten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten, nader onderzoek is noodzakelijk.

Voor vogelsoorten die in de omringende bosgebieden en het stedelijk gebied broeden heeft het plangebied naar verwachting geen bijzondere betekenis als foerageergebied.

In het kader van de Flora- en faunawet worden door de uitbreidingsplannen geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vogelsoorten verstoord die jaarrond van deze verblijfplaatsen gebruik maken. Wel wordt een deel van het foerageergebied van de kerkuil en ooievaar ongeschikt.

Vleermuizen

In de omgeving van het plangebied zijn van diverse vleermuissoorten verblijfplaatsen bekend (Bode et al.). In het plangebied zijn geen potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig, omdat bomen en gebouwen ontbreken. De openheid van het gebied maakt het voor weinig vleermuissoorten aantrekkelijk om te jagen. Mogelijk jagen kleine aantallen rosse vleermuizen in het gebied of vliegen hier over. De aangrenzende REVZ kan voor diverse soorten een vliegroute vormen. Deze zone ligt echter op een dusdanige afstand van het plangebied dat geen negatieve effecten worden verwacht. Aandachtspunt vormt wel de mogelijk versturende werking van (straat)verlichting op de REVZ.

Overige zoogdieren

In het plangebied zijn diverse muizenholen aangetroffen, waarschijnlijk van veldmuis. Daarnaast waren sporen aanwezig van ree (prent), mol en haas (leger, uitwerpselen; ook waarneming van een exemplaar). Daarnaast zullen enkele algemeen voorkomende, beschermde soorten voorkomen, waaronder bosmuis en egel. Het gebied kan deel uitmaken van het leefgebied van beschermde soorten met een groter leefgebied zoals vos, steenmarter, das (de twee laatstgenoemde soorten zijn bekend uit de omgeving; St. Biodiversiteit en Bode et al.). Het gebied is niet geschikt als verblijfplaats van de zwaardere beschermde steenmarter of das, het gebied is daarvoor te open.

Het plangebied ligt aan de rand van een leefgebied van dassen (Reestdal). Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van das aangetroffen. Het veldbezoek viel echter in een periode waarin de dassen weinig actief zijn. De das heeft een voorkeur voor kleinschalige landschappen met voldoende dekking, weinig verstoring en een groot voedselaanbod. Ze foerageren met name op

droge gronden met een grondwaterstand van tenminste 1,5 meter onder maaiveld (www.vzz.nl). Regenwormen vormen het belangrijkste deel van het voedsel voor de soort, maar dassen eten ook landbouwgewassen als maïs en koren. De bodem in het plangebied bestaat voornamelijk uit moerige gronden en enkele dekzandruggen (Staring Centrum). De moerige gronden zijn in principe weinig geschikt als foerageergebied hiervoor is de grondwaterstand te hoog. Wel kunnen de gewassen op deze gronden (tijdelijk) geschikt voedsel vormen voor dassen. Samengevat wordt geconcludeerd dat het plangebied mogelijk een functie heeft als foerageergebied van de das. Negatieve effecten door ontwikkeling van een bedrijventerrein zijn op voorhand niet uit te sluiten en vragen om nader onderzoek.

Voor de steenmarter vormt het plangebied een marginaal leefgebied door het open, grootschalige karakter en het ontbreken van dekking in de vorm van opgaande beplanting of bebouwing. Negatieve effecten op (het leefgebied van) deze soort worden niet verwacht.

Overige zeldzame of strikt beschermde zoogdiersoorten worden niet in het plangebied verwacht.

Vissen

Het plangebied maakt onderdeel uit van het voormalige veenkoloniale landschap. Door de aanwezigheid van moerige gronden kan in de slootjes in het plangebied de kleine modderkruiper voorkomen. De soort is bekend uit de omgeving en wordt ook aangetroffen in sloten in intensief agrarisch gebied (Crombaghs et al.). Nader veldonderzoek is noodzakelijk om het voorkomen van de soort vast te stellen dan wel uit te sluiten. Andere beschermde vissoorten als biermpje en bittervoorn worden in het plangebied door het ontbreken van geschikt biotoop niet verwacht.

Amfibieën

In de directe omgeving komen diverse bijzondere amfibieënsoorten voor te weten poelkikker, kamsalamander en heikikker (St. Biodiversiteit). Binnen het plangebied is door het intensief landbouwkundig gebruik zijn de watervoerende elementen (sloten) in het gebied

ongeschikt als leefgebied. Het is ook niet waarschijnlijk dat het plangebied een andere functie heeft voor deze kritische soorten. Wel zullen in het gebied kleine aantallen van algemene beschermde soorten als bastaardkikker, bruine kikker en gewone pad kunnen voorkomen.

Overige beschermde soorten

De overige in de Flora- en faunawet opgenomen soorten zijn dusdanig zeldzaam en/of grotendeels gebonden aan specifieke biotopen zoals heide, hoogveen, laagveen en beken, dat het zeer onwaarschijnlijk is dat deze in het plangebied voorkomen.

3. CONCLUSIES EN ADVIES

3.1 Op meeste beschermde soorten geen effecten te verwachten

Zoals in het vorige hoofdstuk al is aangegeven zijn in en rond het plangebied geen (strikt) beschermde plantensoorten aangetroffen of te verwachten. De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen invloed op het duurzaam voortbestaan van (populaties van) beschermde plantensoorten.

Er zijn hoofdzakelijk algemeen voorkomende beschermde diersoorten aangetroffen en te verwachten. Voor deze soorten kunnen de werkzaamheden leiden tot verstoring en verkleining van het leefgebied. De voorgenomen ontwikkelingen hebben echter geen invloed op het duurzaam voortbestaan van (populaties van) deze diersoorten.

Met de aanleg van het bedrijventerrein kunnen enkele algemene broedvogels worden verstoord. Door het ontbreken van opgaande beplanting en gebouwen in het plangebied kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vogels die hier jaarrond gebruik van maken, worden uitgesloten. Wel kan het plangebied onderdeel uitmaken van het leef- en foerageergebied van kerkuil en ooievaar. Hoewel het potentieel foerageergebied voor deze soorten enigszins verkleind wordt geen wezenlijk negatief effect verwacht op de lokale of regionale populatie van deze soorten.

3.2 Functie plangebied voor kerkuil, das en kleine modderkruiper onduidelijk; nader onderzoek noodzakelijk

De das geldt als een strikt beschermde soort (tabel 3). De kleine modderkruiper en kerkuil vallen in een wat lichtere bescherming in tabel 2. Voor de das betekent dit dat niet alleen de verblijfplaats van de soort maar ook het functionele leefgebied beschermd is. De functie van het plangebied voor de das is op dit

moment onduidelijk. Nader veldonderzoek is noodzakelijk om duidelijkheid te krijgen in de mogelijke functie van het plangebied als foerageer- en daarmee leefgebied van de das. Uitgesloten kan worden dat binnen het plangebied verblijfplaatsen (burchten) van de das voorkomen, daarvoor is het terrein ongeschikt.

Het nader onderzoek naar de kerkuil kan zich beperken tot navraag bij een aantal erven rondom het plangebied en/of de plaatselijke vogelwerkgroep om duidelijk te krijgen waar zich de nestlocatie bevindt. Vervolgens kunnen de effecten op het foerageergebied van de soort worden ingeschat.

Nader veldonderzoek is ook noodzakelijk naar het mogelijk voorkomen van de beschermde vissoort kleine modderkruiper. De soort geldt als ontheffingsplichtig bij ruimtelijke ingrepen. Het is waarschijnlijk dat met de ontwikkeling van het bedrijventerrein negatieve effecten optreden op de soort bijvoorbeeld door demping van sloten.

Het nadere veldonderzoek naar de drie genoemde soorten kan mogelijk gecombineerd worden uitgevoerd. De periode april tot en met juni geldt als meest optimale onderzoeksperiode.

3.3 Inrichting en EVZ

De inrichting van het bedrijventerrein is op dit moment nog niet bekend. De ligging van het plangebied naast een EVZ biedt voor de inrichting bijzondere kansen. Wanneer de groenvoorzieningen op het terrein worden afgestemd op de inrichting van de EVZ kunnen deze een meerwaarde krijgen en ook functioneren voor de soorten in de zone. Daarnaast kunnen deze groenvoorzieningen dienen als een buffer tussen bedrijventerrein en EVZ.

3.4 Afbakening

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eelerwoude aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage zonder verwijzing naar de volledige rapportage. Bovendien aanvaardt Eelerwoude geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

LITERATUURLIJST

Bode, A.D., Dijkstra, A.J., Hoekstra, B; Hoeve, R., Zollinger, R., Bureau Natuurbalans/Limes Divergens, 1999. *De zoogdieren van Overijssel. Voorkomen, verspreiding en ecologie van de in het wild levende zoogdieren.* Waanders Uitgevers, Zwolle.

Broekhuizen, S., Hoekstra, B., Laar, V. van, Smeenk, C, & J.B.M. Thissen, 1992. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren.* KNNV / Contactgroep Zoogdiereninventarisatie, Utrecht / Arnhem.

Crombaghs, B.H.J.M., et al., 2002. *Vissen in Overijssel.* Provincie Overijssel, Zwolle.

Koninklijke Vermande, 1999-2007, *Planten en dieren, Flora- en faunawet, band 1, 2, 3 en 4*, SDU Uitgeverij, Den Haag

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2004, *501 Algemene Maatregel van Bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen*, Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden.

Staring Centrum, 1990. *Bodemkaart van Nederland 1:50.000. Kaartblad 22 West Coevorden.* Staring Centrum, Wageningen.

Stichting Biodiversiteit Hardenberg, 2004. *Basisrapport Biodiversiteit Hardenberg.* Gemeente Hardenberg / Natuuractiviteitencentrum De Koppel, Hardenberg.

BIJLAGE: FLORA- EN FAUNAWET

Inleiding

Per 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. In deze wet, gepubliceerd op 14 juli 1998 in het Staatsblad 402, is de soortbescherming geregeld van in Nederland inheemse in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet sluit aan op de Europese natuurregeling (Natura 2000). De wet is in plaats gekomen voor de Jachtwet, de Vogelwet 1936, de soortenparagraaf uit de Natuurbeschermingswet, de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten en de soortbeschermingscomponent uit de Europese Habitatrichtlijn en de Europese Vogelrichtlijn. Deze Europese soortenbescherming heeft met de Flora- en faunawet dus een Nederlandse vertaling gekregen.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Centraal staat hierbij de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. De wet erkent hierbij de intrinsieke waarde van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren en planten van onvervangbare waarde zijn en dat daar dus zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Het gevolg is onder andere, dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Beschermde soorten

Via de Flora- en faunawet worden de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- ruim 100 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- alle soorten vogels die van nature op het grondgebied van de lidstaten van de EU in het wild voorkomen;
- alle zoogdieren die van nature in Nederland in het wild voorkomen, met uitzondering van bruine rat, zwarte rat en huismuis;
- alle amfibieën en reptielen die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- vissen, en schaal- en schelpdieren voor zover ze niet onder de Visserijwet vallen;
- bepaalde soorten insecten (bijvoorbeeld vlinders, libellen en mieren);

Als beschermde inheemse soort kunnen door middel van algemene maatregel van bestuur worden aangewezen. Het gaat om soorten die van nature in Nederland voorkomen en: die in hun voortbestaan bedreigd of gevaar lopen in hun voortbestaan bedreigd worden; mogelijk in hun voortbestaan bedreigd worden door overmatige benutting en die uit Nederland zijn verdwenen, maar waarvan de kans op terugkeer reëel is.

Verbodsbepalingen

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn een aantal voor planten en dieren schadelijke handelingen als verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet opgenomen. De belangrijkste artikelen zijn:

- Artikel 8: het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

- Artikel 12: het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Ontheffing

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten, is een ontheffing of vrijstelling nodig op de in de wet gestelde verbodsbepalingen (artikel 8 tot en met 18). In artikel 75 van de Flora- en faunawet wordt de mogelijkheid geboden om ontheffing aan te vragen op de verbodsbepalingen.

De bevoegdheid om een ontheffing te verlenen in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet ligt bij de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Een aanvraag tot ontheffing kan worden ingediend bij Dienst Regelingen van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Bij de ontheffingverlening gelden, afhankelijk van de status van de soort, verschillende voorwaarden waaraan voldoen moet worden. Onderscheid wordt gemaakt in een lichte toets en een uitgebreide toets.

De **lichte toets** geldt voor algemene soorten en overige soorten (categorie 1 en 2; zie vrijstelling). De lichte toets houdt in dat de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding).

De **uitgebreide toets** geldt voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen, voor soorten van bijlage 1 AMvB artikel 75 en voor beschermde vogelsoorten (categorie 3; zie vrijstelling). De uitgebreide toets houdt in dat:

- de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding) en
- er geen alternatief is voor de activiteiten en
- er sprake is van groot maatschappelijk belang (zoals volksgezondheid, openbare veiligheid et cetera) en
- de werkzaamheden zodanig worden uitgevoerd dat er sprake is van zorgvuldig handelen.

Vrijstelling

In het '*Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen*', ook wel AMvB artikel 75 genoemd, zijn (onder andere) een aantal wijzigingen rondom ontheffingen en vrijstellingen beschreven. In het kort houdt de wijziging in dat niet altijd meer een ontheffing noodzakelijk is. De vrijstellingsregeling bevat vrijstellingen voor activiteiten die vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud (ook in landbouw en bosbouw),
- bestendig gebruik en
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen. Hierbij is onderscheid gemaakt in drie categorieën, waarin soorten zijn ingedeeld op basis van zeldzaamheid en kwetsbaarheid.

Tabel 1 – Algemene soorten

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als de werkzaamheden of activiteiten vallen onder de hierboven beschreven activiteiten, dan geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van Artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Uiteraard geldt wel de algemene zorgplicht.

Tabel 2 – Overige soorten

Deze soorten genieten een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden of activiteiten zoals hierboven beschreven én indien gehandeld wordt volgens een, door de Minister van LNV, goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt volgens een gedragscode, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets.

Tabel 3 – Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 AMvB artikel 75

Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Ook al is sprake van werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan hangt het van de precieze aard van de werkzaamheden af of een vrijstelling met gedragscode

geldt, of een ontheffing noodzakelijk is. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd dat voor deze soorten een ontheffing moet worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de uitgebreide toets.

Vogels

Vogelsoorten zijn niet opgenomen in de hierboven genoemde categorieën. Alle vogels in Nederland zijn gelijk beschermd, conform de Vogelrichtlijn. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waarvoor nesten of vaste- rust en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor werkzaamheden of activiteiten zoals hierboven genoemd geldt een vrijstelling, indien gehandeld wordt volgens een, door de Minister van LNV, goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt volgens een gedragscode, is het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de uitgebreide toets